

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS

avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/15/2263

Vaideotsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Merit Valgjärv,
Vaideotsuse tegemise aeg ja koht	06.01.2016 Tallinn
Vaide esitamise aeg	26.11.2015
Teabevaldaja	Tartu Maakohus Kinnistus- ja registriosakond Pikk 32 44307 Rakvere e-post: registriosakond@kohus.ee xxx

Vaide esitaja (teabenõudja)**RESOLUTSIOON:**

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõigete 1 - 3 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1. jätta vaie rahuldamata, sest teabenõudja saab teabe selle kohta, et tema poolt soovitud dokument puudub, käesolevast vaideotsusest.**
- 2. teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

16.11.2015 esitas xxx teabenõude Tartu Maakohtu registriosakonnale, milles soovis, et väljastataks *normatiivakt millest nähtub, mis põhjusel ei ole registridokumentide menetlemisel lähtunud Äriseadustiku § 53 lg 1 toodud nõuetest xxx OÜ suhtes kande tegemisel.*

26.11.2015 esitas xxx vaide Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Soovisin äriregestris juhatuse liikme kande muudatust teha. Tartu Maakohutu registriosakonna

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

Kohtunikuabi Pille Tamm vastas minu 09. novembril 2015. aastal esitatud teabenõudele tsiviilasjas nr xxx, et äriregistrisse tehtava kande aluseks olev võimalik kohtulahend on esitatud Pärnu Maakohtu Pärnu kohtumaja töötaja poolt jõustumismärkega registriosakonnale 06.11.2015 17:00. Seega oli kande tegemise aluseks olev jõustumismärkega kohtulahend registripidaja valduses alates 06.11.2015.

Äriseadustiku § 53 lg 1 kohaselt kandeavaldus vaadatakse läbi 5 tööpäeva jooksul arvates avalduse saabumisest. Võimaluse korral vaatab kohtunikuabi kande aluseks olevad dokumendid (nt käesoleva jõustunud kohtulahendi) läbi lühema tähtaja jooksul kui seadusest tuleneb. Seisuga 16. november 2015 oli kanne OÜ xxx endiselt tegemata.

Lähtuvalt sellest esitasin teabenõude Tartu Maakohtu registriosakonnale ning palusin minule väljastada normatiivakt, millest selguks, mis põhjusel ei ole registridokumentide menetlemisel lähtutud Äriseadustiku § 53 lg 1 toodud nõudeid. Teabenõudele oli lisatud ka elektronpostiaadress ning juhitud tähelepanu avaliku teabe seaduse sätetele, mille kohaselt tuleb teabenõude täitmisest keeldumisel avaliku teabe seaduse §-st 23 või selle ümberkvalifitseerimisest selgitustaotluseks saata vastavasisuline teade varem nimetatud elektronpostiaadressil. Ühtlasi palusin kinni pidada avaliku teabe seaduse §-st 18 lg 1 sätetest mille kohaselt täidetakse teabenõue viivitamatul, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Juhul kui peetakse vajalikuks teabenõudele vastamise tähtaega pikendada palun mind ka selles teavitada tulenevalt avaliku teabe seaduse §-st 19. Teabenõudele ei ole tänase päevani vastatud.

Avaliku teabe seaduse (edaspidi AvTS) § 5 mõistes on Tartu Maakohtu registriosakond teabevaldaja AvTS mõistes. Teabevaldaja on kohustatud väljastama nõutud teabe peale teabenõude saamist 5 tööpäeva jooksul tulenevalt AvTS § 18 lg1 teabenõudja soovitud viisil. Juhul kui teabevaldaja peab teabeõude täitmise tähtaega vajalikus pikendada, siis saab seda teha AvTS § 19 tulenevate alustel, kuid sellest tuleb ka teabenõudjat teavitada. Teabenõude ümberkvalifitseerimine selgitustaotluseks vastavalt AvTS §-le 20 eeldab samuti teabenõudja teavitamist. Käesolevaks hetkeks ei ole minu poolt esitatud teabenõuet täidetud ega teavitatud mind selle läbivaatamise tähtaja pikendamisest või ümberkvalifitseerimisest selgitustaotluseks. Seega on rikutud AvTS tulevaid sätteid.

Tulenevalt eeltoodust ja juhindudes AvTS § 46 ja AvTS § 51 lg 1 p 2 taotlen Andmekaitse Inspeksioonilt ettekirjutuse tegemisest Tartu Maakohtu registriosakonnale millega kohustada viimast väljastama minule normatiivakt millest nähtub, mis põhjusel ei ole registridokumentide menetlemisel lähtutud Äriseadustiku § 53 lg 1 toodud nõudeid xxx OÜ suhtes kande tegemisel.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksioonile on esitatud 26.11.2015 vaie, mille kohaselt ei ole Tartu Maakohtu registriosakond täitnud vaide esitaja xxx teabenõuet nõuetekohaselt. Teabenõudes palus xxx väljastada normatiivakt, millest selguks, mis põhjusel ei ole registridokumentide menetlemisel lähtutud Äriseadustiku § 53 lg 1 toodud nõudeid.

Järelevalvemenetluses palub Andmekaitse Inspeksioon Tartu Maakohtu registriosakonnal vastata küsimusele, kas Tartu Maakohtu registriosakonnal on olemas dokument, mida teabenõudes soovitakse.

Kuna sellist normatiivakti ei eksisteeri, ei ole seda võimalik esitada.

Leian, et vaide esitamine Andmekaitse Inspeksioonile 26.11.2015 ei ole põhjendatud. Lähtuda tuleb sellest, et tegemist on kohtulahendi alusel tehtavate kannetega ning AS § 53 lg 1 tähtajast ei ole võimalik taoliste menetluste puhul kinni pidada. Lähtuda tuleb TsKM §-st 2 – tuleb tagada, et kohus lahendaks tsiviilasja õigesti, mõistliku aja jooksul ja võimalikult väikeste kuludega. Nimelt sellest põhimõttest on juhindunud kohtunikuabi kõne all oleva registriasjaga seotud kandeid tehes.

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

Äriseadustik § 53 lg 1 sätestab kandeavalduse menetlustähtajad. Kandeavaldus vaadatakse läbi 5 tööpäeva jooksul arvates avalduse saabumisest. Pärast tööpäeva lõppu, kuid enne kella 00.00, puhkepäeval ja riigipühal registriosakonda saabunud avalduse esitamise ajaks loetakse avalduse saabumisele järgnev tööpäev. Kandeavalduse muutmisel või täiendava dokumendi esitamisel hakkab menetlustähtaeg kulgema kandeavalduse muutmisest või dokumendi esitamisest.

Kanne, mille tegemise kohta on järelepärimine/teabenõue tehtud, on tehtud kohtuotsuse, mitte kandeavalduse alusel. Menetlus kohtuotsuse alusel oli mahukas ja hõlmas ka teisi menetlusi, mille kohta tuli teha kanded enne soovitud kande tegemist. Menetlustoiminguid kohtulahendi alusel tehes ei ole võimalik teha kannet viie tööpäeva jooksul, nii nagu äriseadustik sätestab kandeavalduse menetluse puhul.

Vaide esitaja on esitanud registriosakonnale kaks teabenõuet, esimese 09.11.2015, millele kohtunikuabi vastas samal päeval, selgitades, et jõustunud kohtulahend, mille tõttu oli menetlus peatatud, saabus registripidajale 06.11.2015 kell 17.00 (reede õhtu) ning oli seega kohtunikuabi menetluses olnud teabenõude esitamise hetkel ühe päeva.

Teise teabenõude-järelepärimise olete esitanud 16.11.2015 (mille nõue jääb mõneti arusaamatuks), millele ei ole kohtunikuabi küll otseselt vastanud, kuid on teinud menetluse uuendamise määrused järgmisel päeval peale teabenõude saamist, st 17.11.2015. Määrustes sisaldus info registriasja menetluse kohta. Määrused on toimetatud samal päeval xxx kätte, kes on läbi ettevõtjaportaali määrustega tutvunud. Hageja esindaja sai dokumendid kätte väljastusteatega 24.11.2015. Tuleb märkida, et menetlusega ei saa edasi minna kuni pole kinnitusi, et kõik menetlusosalised on vastavad määrused kätte saanud.

xxx võttis 18.11.2015 kohtunikuabiga telefoni teel ühendust. Kohtunikuabi selgitas, et menetlus on keeruline, tegemist vajab mitu sama asjaga seotud kannet ning esmajärjekorras ei saa teha kannet juhatuse liikme vahetuse kohta.

Ei saa väita, et kohtunikuabi ei ole teabenõudega ja registriasjaga tegelema ning et vaide esitaja ei ole olnud registrimenetlusega kursis. Kõik menetlust uuendavad määrused on vaide esitaja kätte saanud, lisaks on antud selgitusi telefoni teel. Seega on võimaldatud juurdepääs teabele teabe avalikustamisega.

Käesolevaks ajaks on kaebuse sisuks olevad asjaolud ära langenud, teabenõudes nimetatud registrimenetlus on lõpetatud, kanne on tehtud 07.12.2015.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

AvTS § 3 lõike 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida koopiaid olemasolevatest dokumentidest. Kuna kohtudokumentid on saadud kohtu poolt avalikke ülesandeid täites, siis on need avalikuks teabeks AvTS-i mõistes. Samas sätestab AvTS § 2 lg 2 punkt 4, et avaliku teabe seadust ei kohaldata teabele juurdepääsupiirangute, juurdepääsu eritingimuste, korra ja viiside osas, juhul kui need on eriseaduses või välislepingus sätestatud teisiti.

Kuna teabevaldaja on kinnitanud, et teabenõudes soovitud normatiivakti ei eksisteeri, siis oleks pidanud teabenõude täitmisest keelduma AvTS § 23 lg 1 p 2 alusel.

Juhul kui teabele ligipääs on reguleeritud eriseaduses, oleks pidanud teabenõudjale selgitama vähemalt seda, et tegemist ei ole teabenõudega AvTS mõttes (AvTS § 15 ja § 2 lg 2 p 4), sest teabenõudja ei pea seda teadma vaid eeldab, et teabenõudena pealkirjastatud dokumenti menetletakse AvTS sätete kohaselt. Menetlusosalise sh ka tema esindaja õigused tutvuda toimikuga ja saada sealolevatest dokumentidest ärakirju tuleneb tsiviilkohtumenetluse seaduse § 59 lõikest 1 ehk, siis eriseadusest. Seega ei kohaldu menetlusosalistele sh nende esindajatele dokumentide küsimisel mitte avaliku teabe seadus vaid tsiviilkohtumenetluse seadus ja selle alusel kinnitatud kohtu registriosakonna kodukord, mille üle puudub inspeksioonil järelevalvepädevus.

Küll aga on isikutel õigus pöörduda kohtu poole (nt kaebusega menetleja tegevuse peale), kui nad leiavad, et nende õigusi on mõnes menetluses rikutud, seega on olemas alternatiivne võimalus oma õiguste kaitseks.

Antud vaideotsuse puhul ei hakka Andmekaitse Inspeksioon aga pikemalt analüüsima küsimust kas konkreetsel juhul kohaldub AvTS või TsKMS, sest teavet, mille väljastamist teabenõudja soovis ei eksisteeri ja vastav analüüs ei võimaldaks teabenõudjal oma õigusi paremini või suuremas ulatuses kaitsta.

Soovitame teabevaldajal edaspidi teabenõudena pealkirjastatud pöördumiste puhul teabenõudjatele selgitada, kas tegemist on teabenõudega AvTS alusel või pöördumisega TsKMS alusel, sest see võimaldab inimesel paremini orienteeruda oma õiguste kaitsmisel sh pöörduda õige isiku poole juhul, kui inimene leiab, et tema õigusi on rikutud.

/allkirjastatud digitaalselt/

Merit Valgjärv
juhtivinspektor
peadirektori volitusel